

HUKSENORTNET

OHCEJOGA GIELDA

HÁMUS

SISDOALLU

1 § OPPALAČČAT	3
1.1 § Huksenortnega doaibma ja ulbmil	3
1.2 § Huksenbearráigeahččoeseiváldi	4
1.3 § Huksenvuogi rávvagat	4
1.4 § Guovlluid sierramearrádusat ja sirdásannjuolggadusat	4
1.5 § Huksenprošeavtta ja doaibmabiju ovdacealkámušat	5
1.6 § Muhtun meroštallamat heiveheamis ja oanádusat	5
2 § HUKSEN SAJÁDATLÁVVAGUOVLLU OLGGOBEALLÁI	7
2.1 § Gáibádusat huksensadjái	7
2.2 § Huksema mearri	7
2.3 § Buhtes sirdašumi huksensaji guoski mearrádusat	7
2.4 § Huksema mearri buhtes sirdašumi huksensajis	7
3 § HUKSEN GÁDDEGUOVLLUIN	8
3.1 § Dábálaš gáibádusat huksemii gáddeguovllus ja gáddeavádagas	8
3.2 § Gáibádusat huksensadjái gáddeguovllus ja gáddeavádagas	8
3.3 § Huksema mearri bissovaš ássamii oaivvilduvvon ássanhuksensajis gáddeguovllus ja gáddeavádagas	9
3.4 § Huksema mearri eará huksensajiin gáddeguovllus ja gáddeavádagas	9
3.5 § Lobi gáibideaddji viessoollisvuođa alldatdássi gáddeguovlluin ja eará vuollegis guovlluin	9
3.6 § Uhcimus mátkegaskkat čáhcerájis ja luonddubirrasa seailuheapmi	10
4 § VIESSOOLLISVUOĐA HUKSEN	10
4.6 § Lávas mearriduvvon huksenviidodaga rájá badjelmanan	13
4.7 § Energiijagáivvuid ja eanaliggenbiirre huksen	14
4.8 § Muohta- ja jiekŋahuksen	15
4.9 § Ealliidsujiid ja -gárddiid sajušteapmi	15
5 § VIESSOOLLISVUOĐA ČUJUHUSMERKEN SIHKE MÁINNUSTAN- JA TEKNIHKALAŠ RUSTTEGAT	15
5.1 § Viessosaji ja viessoollisvuođa čujuhusmerken	16
5.2 § Máinnustan- ja tehnikkalaš rusttegat	16
6 § HUKSEMA LOBIVULOŠVUOHTA	17
6.1 § Lobivulošvuođas friddjejuvvon huksenprošeavttat ja daidda guoski mearrádusat	18
6.2 § Áiddit ja doarjjamuvrrat ja gilvimat	22
6.3 § Beaivváššleađgavuogádagat	22
6.4 § Tehnikkalaš rusttegat	23
6.5 § Bázahusčáhcevuogádagat	23
6.6 § Kájat ja bárroboađut	23
6.7 § Gilvvavisttit ja šaddotunnelat	23
6.8 § Sillot, muhkerájut ja vurkentánjkkat	23
6.9 § Rusttegat, maid sáhtta sirdašit	24

6.10 § Balkonja- ja terássalásat	24
6.11 § Dollasajit ja suovvabohccit	24
6.12 § Divvun- ja rievदानbarggut ja julggabeali nuppástuhttimat	24
7 § Huksen sierraguovlluide	25
7.1 § Huksen bodnečáhceguovllus	25
7.2 § Billašuvvan eanavuodđu	25
7.3 § Eará vahátlaš ovttagat eanavuodus.....	26
7.4 § Rávdnelinnját, elejohtasat sihke almmolaš čáhcejodas- ja duolvačáhcebohccelinnját.....	26
8 § ŠILJU HUKSEN.....	26
8.1 § Viesu allodatdási, šiljobirrasa plánen ja huksen.....	26
8.2 § Johtolordneeamit ja fievolavttat	27
8.3 § Gádjungeainnut.....	27
8.4 § Bázahusfuolahus	27
8.5 § Tontte muohttagat	28
8.6 § Stulčečázit ja vuoduid goikadančázit.....	28
9 § VIESU DAHJE DAN OASI BURGIN	28
9.1 § Čielggadangáibádusat	28
9.2 § Burgin	29
10 § ALMMOLAŠ GUOVLLUT, PÁRKAT, EARÁ VIRKKOSMAHTTINGUOVLLUT, TOARGGAT SIHKE SULLASAŠ JOHTOLATGUOVLLUT	29
11 § ORDNEDEAMIT HUKSENBARGGU ÁIGGE	29
11.1 § Doaimbijut huksensajis huksenbarggu áigge sihke bargoguovllu bázahusfuolahus.....	29
11.2 § Huksenprošeavtta birra dieđiheapmi.....	30
12 § Huksenortnega fápmuibohtin.....	30

1 § OPPALAČČAT

1.1 § Huksenortnega doaimma ja ulbmil

Huksenlága ja huksenásahusa sihke eará guovlluid geavaheami ja huksema guoski njuolggadusaid ja mearrádusaid lassín gielddas galgá čuovvut dán huksenortnega mearrádusaid, jos riekteváikkuheadji oppalašlávás, sajádatlávás dahje Suoma huksenmearrádusčoakkáldagas ii leat áššis nuppeláhkai mearriduvvon.

Eará heivehanláhkai mearrádusat, mat stivrejit gielddaid huksema, sáhttet leat lassín ovdamearkka dihte:

- birasgáhttenmearrádusat
- birasgáhttenláhka
- dearvasvuodásuodjalanmearrádusat
- gáhtta- ja ortnegisdoallanmearrádusat
- láhka johtolatvuogádaga ja eatnangeainnuid birra
- bázahusfuolahusmearrádusat
- láhka muhtun kránnjágaskavuodaid birra

1.2 § Huksenberráigeahččoeiseváldi

Ohcejoga gieldda huksenberráigeahččoeiseváldin doaibmá hálldahusnjuolggadusas mearriduvvon lávdegoddi dahje dan juogus, man vuolde doaibmá huksenberráigeahču bargoveahka. Mearridan- ja doaibmaválddi sirdima birra lea mearriduvvon hálldahusnjuolggadusas.

Huksenberráigeahču eiseváldedoaimmaid máksovuodustusain mearriduvvo huksenberráigeahču dávssas.

1.3 § Huksenvuogi rávvagat

Huksema stivrema várás gielda sáhtta addit guovlluguovdasaš dahje oppa gieldda guoski huksenvuogi rávvagiid. Rávvagat galget ovddidit guovllu mihtilmasvuodaide ja báikkálaš sierradiliide heivvolaš ja suvdilis huksema.

Ovddit huksenortnega vuodul dohkkehuvvon huksenvuogi mearrádusat leat fámus dán huksenortnega miel dásaš huksenvuohkerávan.

1.4 § Guovlluid sierramearrádusat ja sirdásannjuolggadusat

Dain oppalašlávaguovlluin, gos oppalašlávva lea nannejuvvon ovdal 1.1.2025 ja lávas mearriduvvo čuvvojuvot huksenortnega mearrádusat, ovdamearkka dihte viesu mátkegaska čáhcerájis, čuvvojuvvo láva fápmuiboahtinbottu huksenortnet.

1.5 § Huksenprošeavtta ja doaibmabiju ovdacealkámušat

Go huksenprošeakta dahje doaibmabidju sajáiduvvá mávssolaš birrasii, suodjaluvvon báikái, suodjalanguvlui dahje eará vástideaddji guvlui, berre prošeavtta álggaheaddji ovdal doaibmabidjui álgima čielggadit iešguđet oassebeliid cealkámušdárbbuid ja doaibmabiju vejolaš ráddjejeaddji dahkkiid. Dákkár oassebealit sáhttet leat ee. guovlluguovdasaš vástumusea, birasgáhtteneiseváldi, lohpe- ja bearráigeahččodoaimmahat dahje eallinfápmoguovddáš.

1.6 § Muhtun meroštallamat heiveheamis ja oanádusat

Huksenláhka 2 § Meroštallamat

4) *viessoollisvuodain* viesu dahje huksehusa, mii sáhtta čuohcat birastahti guovlluid geavaheapmái ja man ollašuhttimis galgá váldit vuhtii dehálaš tehnikkalaš gáibádusaid, sihke guovllu mii huksejuvvo sierra doaimma várás ja mii čuohcá dan birastahti guovlluid geavaheapmái;

5) *viesuin* sierra, giddes saji, mii lea oaivilduvvon báikki ala bissovaččat ja mas lea iežas bođáhat ja mii sisttisoallá gokčojuvvon ja seinniid earuhan saji

RakL HE Gáhtus lea huksehus, man oktiirehkenaston seaidneviidodagain lea rabas uhcimustá 30 %.

RakL Huksenláhka

MRA Eanageavahan- ja huksenásahus

AkL Guovlluideavahanláhka

Almmolaš olgogovlluin oaivilduvvo sadji, mii lea sajádatlávvas meroštallon (rabas)gáhtta-, toarga-, párka-, virkkosmahttin- dahje johtolatguovlun dahje mii lea sajádatlávvguovllu olggobealde ovddabealde máinnašuvvon anus.

Huksehussan lohkkujuvvojit ráhkadusa dáfus geahppa ja sirdingelbbolaš visttit, main ii leat liekkasisoleren, nugomat smávva vuollel 10 m² ja vuollel 4 m alla olgovisttázat, šaddovisttázat, duhkorastobut, bázahussuojit sihke rusttegat nugomat transformáhtorrusttegat

čoahkkebáikkiin ja vástideaddji servodatteknihkalaš rusttegat. Huksehus ii geavat huksenvuoigatvuoda.

Sávdneviesuin oaivvilduvvo viessu, man lanjadatviidodagas badjel bealli leat sávdnái laktáseaddji sajít. Viesus sáhtta leat dollasadji, muhto ii málestanvejolašvuhta.

Gáddeavádat oaivvilda dakkár gátti oasi, masa sajáiduvvi huksemis leat njulges váikkuhusat čázadahkii sihke gáddelundui ja duovdagii. Gáddeavádaga govdotahkii váikkuhit guovllu duovdda, eanadat oktan hámiin ja eará luonddudilit. Geavatlaččat gáddeavádaga govdotahkan lea dábálaččat árvoštallon sullii 100 mehtera.

Gáddeguovlu lea gáddeavádaga govddit gáddeoassi. Gáddeguovllu govdotat molsašuddá čázadaga ja eanadatdiliid mielde. Gáddeguovlu ollá čáhcerájis siseatnama guvlui nu guhkás go ássamis ja huksemis lea váikkuhus čázadahkii. Gáddeguovllu govdotat lea dávjá árvoštallon sullii 200 mehterin, muhto eanadaga ja eará diliid mielde dat sáhtta leat govdadutge.

Čáhcerádji lea gaskačáhceallodaga mielásaš čáhcerádj.

HW1/100 lea dulvi, mii lea gaskamearálaččat oktii 100 jagis.

Guoddinčáhci (uhcánaš bázahusčázit) lea viesu dálloallo- ja basadanatnui geavahuvvon čáhci, go viesus leat čázi geavaheami dáfus ovttageardánis rusttegat ja dálloalločáhci guddojuvvo dahje jođihuvvo dasa buohtastahtton gaskaboddosaš čáhcejohtasiin ja dan láchkai hápmašuvvi bázahusčáziid mearri lea uhcci. Bázahusčáhcemeari ii dábálaččat sáhte atnit uhccin, jos viesus lea čáhcelieggadat deaddagiin dahje eará vástideaddji čáhcejohtasii fásta laktojuvvon dálloalločázi liggenuogádat, riššu, čáhcehivssat dahje deattačázi geavaheaddji šleađgarusttet, nugomat bassaladdanmášen, lihttebassanmášen dahje eará dien sullasaš rusttet.

Hulečáhci ja vuoduid goikadančáhci lea arve- ja suddančáhci, mii stivrejuvvo eret eanagierragis, viesu gáhtus, čiegusrávarokkiin dahje eará seammasullasaš bajožiin, mat luitet funet čázi čađa (omd. asfálta).

Čáhceloktanallodat lea allodatdássi, man rádjai duolvačáhcebohcci čáhcegiera sáhtta bottožii loktanit.

Čáhcefuolahuslágádus lea lágádus, mii fuolaha servodaga čáhcefuolahusas čáhcefuolahuslága mielde.

Čáhcefuolahuslágádusa doaimaguovlu lea guovlu, gos čáhcefuolahuslágádus fuolaha čáhcefuolahusas čáhcefuolahuslága mielde ja man giddodaga galgá laktit čáhcefuolahuslágádusa dálloalločáhce- dahje bázahusčáhcebohccierpmádahkii.

Leapma lea latnjii gullelaš rabas sadji, mii lea allelabbos go láhtti ja man vuollái dábálaččat báhcá sadji. Leapma ii deavdde lanja dovdomearkkaid.

2 § HUKSEN SAJÁDATLÁVVAGUOVLLU OLGGOBEALLÁI

2.1 § Gáibádusat huksensadjái

Huksensadji galgá leat sajádaga, hámi, eanadaga ja eanavuoddu beales heivvolaš sihke viidodaga beales huksemii doarvái stuoris.

Ođđa huksensaji viidodat sajádatlávaguovlluid olggobealde ja oppalašlávaguovlluin, gos ii leat huksensaji sturrodahkii guoski mearrádus, galgá leat uhcimustá 2000 m².

Huksensaji viidodaga uhcimusgáibádus ii guoskka ođđasit huksema, divvun- ja nuppástuhtinhuksema iige uhcánaš lassehuksema, jos huksensadji bissu seammán ja huksenlobi mieđiheami eavttut leat muđui leahkimin.

Huksenlobis friddjejuvvon huksen ii hábme huksensaji. Huksensadji hápmašuvvá huksenlobi, spiehkastatlobi dahje riekteváikkuheadđi láva vuodul.

2.2 § Huksema mearri

Huksensadjái lea lobálaš hukset eanemustá ovttá 2-vistti ja 2-gearddi viesu sihke váldovissui laktáseaddji dálloallovisttiid. Geardeviidodat oažžu leat eanemustá 20 % huksensaji viidodagas, goit eanemustá 700 m².

Viesu váldogeavahanulbmila mieldásaš sajiid lea lobálaš sajáiduhttit eanagierraga vulobeallái dahje lovtta dássái, jos viessu allodatdásis ja julggabealis ektui heive huksensaji eanadathámiide sihke birrasii.

2.3 § Buhtes sirdašumi huksensaji guoski mearrádusat

Buhtes sirdašumi huksensaji viidodat sajádatlávaguovlluin ja oppalašlávaguovlluin, gos ii leat huksensaji sturrodahkii guoski mearrádus, galgá leat uhcimustá 10 000 m² (1 ha).

2.4 § Huksema mearri buhtes sirdašumi huksensajis

Buhtes sirdašumi huksensadjái lea lobálaš hukset eanemustá 2-gearddi viesu sihke váldovissui laktáseaddji dálloallovisttiid. Geardeviidodat oažžu leat eanemustá 10 % huksensaji viidodagas, goit eanemustá 2 000 m².

Viesu váldogeavahanulbmila mielásaš sajiid lea lobálaš sajáidduhttit eanagierraga vulobeallái dahje lovtta dássái, jos viessu allodatdásis ja julggabealis ektui heive huksensaji eanadathámiide sihke birrasii.

3 § HUKSEN GÁDDEGUOVLLUIN

Guovlluidegeavahanláhka 72 § Plánendárbu gáddeguovllus

Meara dahje čázádaga gáddeguvlui gullevaš gáddeavádahkii ii oaččo hukset viessoollisvuođa almmá sajádatláva dahje dakkár riekteváikkuheaddji oppalašláva, mas lea erenomážit mearriduvvon oppalašláva dahje dan oasi geavaheami birra huksenlobi mieđiheami ággan.

Mii 1 momeanttas mearriduvvo, guoská maid gáddeguovllu, mas huksema ja eará geavaheami plánen váldooasis gáddái doarjaleaddji luopmoássama ordnema várás lea dárbbalaš huksema geažil, mii guovllus lea vuorddehahtti.

3.1 § Dábálaš gáibádusat huksemii gáddeguovllus ja gáddeavádagas

Huksensajis ii oaččo leat dulvevárra. Viessoollisvuohta galgá ivnniidis beales heivet duovdagii. Huksedettiin gáddeavádahkii dahje gáddeguvlui galgá erenomáš fuopmášumi gidde viesuid allodatdásái, hápmái, olgomateriálaide ja ivnniide.

Huksemis galgá seailuhit huksensaji luonddudili. Huksensadji galgá heivet huksemii almmá ahte dárbbaba nu ollu hábmet eanagierraga.

Viesu mátkegaska čáhcerájis sihke viesu sajádat huksensajis galgá leat dakkár, ahte duovdaga luonddudilli seailu nu bures go vejolaš.

3.2 § Gáibádusat huksensadjái gáddeguovllus ja gáddeavádagas

Ođđa huksensaji viidodat gáddeguovlluin ja gáddeavádagain, gos ii leat oppalašlávás huksensaji sturrodahkii guoski mearrádus, galgá leat uhcimustá 2000 m².

Huksensaji viidodaga uhcimusgáibáduš ii guoskka ođđasit huksema, divvun- ja nuppástuhttinbarggu iige uhcánaš lassehuksema, jos huksensadji bissu seammán ja huksenlobi miediheami eavttut leat muđui leahkimin.

Buhtes sirdašumi huksensadji huksenortnega čuoggá 2.3 § mielde.

3.3 § Huksema mearri bissovaš ássamii oaivvilduvvon ássanhuksensajis gáddeguovllus ja gáddeavádagas

Bissovaš ássamii oaivvilduvvon huksensajis lea lobálaš hukset eanemustá ovttá 2-vistti ja 2-gearddi ássanviesu sihke váldovissui laktáseaddji dálloallovisttiid. Geardeviidodat oažžu leat eanemustá 20 % huksensaji viidodagas, goit eanemustá 700 m².

Viesu váldogeavahanulbmila mieldásaš sajiid lea lobálaš sajáiduhttit eanagierraga vulobeallái dahje lovtta dássái, jos viessu allodatdásis ja julggabealis ektui heive huksensaji eanadathámiide sihke birrasii.

3.4 § Huksema mearri eará huksensajiin gáddeguovllus ja gáddeavádagas

Eará gáddehuksensajiin lea lobálaš hukset eanemustá 2-gearddi viesu sihke váldovissui laktáseaddji dálloallovisttiid. Geardeviidodat oažžu leat eanemustá 10 % huksensaji viidodagas, goit eanemustá 500 m².

3.5 § Lobi gáibideaddji viessoollisvuođa allodatdási gáddeguovlluin ja eará vuollegis guovlluin

Dulvviide ráhkkaneapmi huksemis, Ympäristöopas 2014

Vuolimus ávžžuhuvvon huksenallodat oaivvilda allodatdási, man vulobeallái ii galgga sajáiduhttit ráhkadusaid, mat njuoskkadettiin vaháguvvet. Dulveallodaga lassin galgá váldit vuhtii čázádaga mihtilmasvuodain ja viesu geavahanulbmilis boahtti lasseallodaga.

Jos vuolimus huksen- dahje dulveallodat ii leat meroštallon, vuolimus huksenallodaga meroštallamis dábálaččat lea gaskamearálaččat oktii 100 jagis deaivi dulvvi allodat, masa lasihuvvo čázádaga mihtilmasvuodain ja bárustanmunis boahtti lasseallodat.

Huksensajis ii oaččo leat dulvevárra. Huksetettiin gáddeguovlluide ja eará vuollegis guovlluide galgá huksenprošeavtta álggaheaddji váldit vuhtii čáhcegierraga allodatmolsašuddamiid doarvái stuorra sihkarvuodain. Viesu allodatdási meroštalladettiin galgá váldit vuhtii maid viesu geavahanulbmila, huksenvuogi ja čázádaga mihtilmasvuodain boahtti lasseallodaga (omd. jienja hoigaseapmi gáddái, čázi bárustanváikkuhus ja dulveguovllut).

Guovlluguovdasaš eallinfápmoguovddáš lea sáhttán meroštallat muhtun gáddeguovlluide ja eará vuollegis guovlluin vuolimus huksenallodagaid. Jos oktii čuođi jagis leahkki dulveallodat (HW/100) ii leat meroštallon, meroštallo vuolimus huksenallodat guđege dáhpáhusa mielde vuhtii váldimiin čázádaga ja dan golganviidodaga mihtilmasvuodaid. Viesu njuoski ráhkadusaid galgá sáhttit sajuštit uhcimustá 0,5 mehtera allelbui (HW1/100) dulveallodaga ektui almmá ahte dárbbasa nu ollu hábmet huksensaji eanagierraga.

3.6 § Uhcimus mátkegaskkat čáhcerájis ja luondubirrasa seilluheapmi

Viessoollisvuodaid plánemis ja ollašuttimis galgá geahččalit seilluhit huksensaji nu luondudilis go vejolaš. Čázádagas, ádjagis ja gáldus galgá guođđit 10 mehtera mátkegaskii nu luondduvidá ja ruonas viidodaga go vejolaš ja dasa oažžu bidjat dušše smávva huksehusaid (rovvi, rabas dollasajit, kájat ja eará seammasullasaš rusttegat) ja hukset dárbbasa johtingeainnuid. Huksensajis galgá sihkarastit, ahte gáddeduovdda seailu nu luondduvidá dilis go vejolaš ja eastadit gáttiid erošuvnna lassáneami.

Huksenlobi gáibideaddji viessoollisvuoda mátkegaska gaskačáhceallodaga mielásaš čáhcerádjái galgá leat uhcimustá 20 mehtera.

4 § VIESSOOLLISVUOĐA HUKSEN

4.1 § Viessoollisvuoda heiven birrasii

Viessoollisvuolta galgá heivet birastahtti guovllu mihtilmasvuodaide ja almmolaččat čuvvojuvvon huksenvuohkái saji, sturrodaga, hámi, olgomateriálaid, ivnniid, čuovggaid sihke julggabeali oasil. Viessoollisvuolta galgá hábmet biras- ja gávpotgova dáfus harmonalaš oppalašvuoda, mii váldá vuhtii guovllu luonddu-, duovdda- ja historjjálaš árvvuid.

Historjjálaččat mearkkašahtti dahje huksenhistorjjálaččat mávssolaš viesuid divvunbargguin galgá geahččalit seilluhit viesuid álgovuolggalaš arkitektuvrra, detálgaid ja viessoosiid, nugomat earet eará olgouvssaid, lásaid ja ráhppamanahagaid stohpoortnega. Dákkár viesuid nuppástusplánas bivdojuvvo dárbbu mielde áššedovdi cealkámuš.

Huksen ii oaččo duššadit luonddu mearkkašahtti čábbodatárvvuid. Rašes duovddaguovlluin duovdaga dovdomassii nuppástuhtti doaibmabijuid galgá dahkat nu, ahte birastahtti duovddagovva ja biras adnojuvvo árvvus.

4.2 § Viessoollisvuođa sajušteapmi huksensadjái

Viesuid ja huksehusaid galgá sajuštit huksensadjái nu, ahte dat eai dagat mearkkašahtti hehttehusa kránnjái eaige billis birra čábbodaga.

Jos sajádat- dahje oppalašlávás ii leat sierra gildojuvvon, de huksehusa ja gáhttosa, man vuođđoviidodat lea vuollel 10 m², oažžu sajuštit huksensajis/ tonttes lávás čujuhuvvon huksenviidodaga olggobeallái. Huksehusa dahje gáhttosa ii goit oaččo sajuštit lávás čujuhuvvon oassái, gosa bohtet sajít šattuid várás, iige lagabui čáhceráji go lávamearrádusain meroštallo iige nu, ahte spiehkasta buollindorvvolašvuođa guoski gáibádusain gaskkaid ektui. Lassin eatnangeainnu suodjeviidodaga vejolaš ráddjehusaid berre váldit vuhtii. Matge huksehusat eai goit oaččo dagahit hehttehusa gáhta dahje eará almmolaš viidodaga ortnegis- ja buhtisindoallamii, jođasfierpmádagaide, johtolatstivrenrusttega oainnusvuhtii, oidnosii iige johtolatdorvvolašvuhtii.

Buollindorvvolašvuođa gáibideaddji viesuin ja huksehusain gaska galgá leat uhcimustá njeallje (4) mehtera kránnjá rájás, jos ii sajádatlávás leat mearriduvvon dahje addojuvvon lohpi doaibmat nuppeláhkai. Lassin buollindorvvolašvuođa gáibideaddji viessu dahje huksehus galgá leat kránnjá viesus uhcimustá gávccii (8) mehtera duohken. Lagabui huksedettiin buollima leavvama galgá eastadit nu mo láhka- ja eará mearrádusain meroštallo. Bázahusfuolahussii guoski buollindorvvolašvuođa mearrádusat huksenortnega čuoggás 8.4 §.

Suovvasávnni dahje eará buollinváralaš viessoollisvuođa, nugomat gordnegoikadanvistti, ii oaččo sajuštit 16 mehtera lagabui nuppi olbmo oamastan dahje hálddašan eatnama iige 20 mehtera lagabui kránnjá viesu. Lagabui huksedettiin buollima leavvama galgá eastadit nu mo láhka- ja eará mearrádusain meroštallo.

Go guorahallá huksenprošeavtta sajušteami huksensadjái ja huksensaji heivvolašvuođa geavahanulbmila ektui, galgá fuolahit ahte váralaš ávdnasiin šaddi stuorralihkuhisvuodávára caggamii doarvái stuorra suodjegaskkat ollašuvvet.

4.3 § Mátkegaskkat johtolatguovlluide ja geainnuide

Áibba eatnangeainnu lahkossii huksedettiin galgá váldit vuhtii fámus orru lága johtolatteknihkaid ja eatnangeainnuid birra ásahan ráddjehusaid ja mearrádusaid. Viessoollisvuođa galgá sajuštit eatnangeainnu suodjeviidodaga olggobeallái, jos eallinfápmoguovddáš ii leat addán lobi hukset suodjeviidodahkii. Jos eallinfápmoguovddáš ii leat nuppeláhkai meroštallan, lea eatnangeainnu suodjeviidodat sajádatlávvguovllu olggobealde lagamus vuodjingeidnosa gaskalinnjás:

- priváhtageainnus 12 m
- guovlo- ja lavttageainnus 20 m
- váldo- ja vuodđogeainnus 30 m
- mohtor- ja mohtorjohtolatgeainnus 50 m

4.4 § Viessoollisvuođa allodatdássi

Viesu sajádat ja allodatdássi galgá heivet birrasa viesuid, eanadaga ja gáhttabajoža allodatdásiide. Viesu, erenomážit ássansajiid ja bargodoaibmasajiid láhttedási galgá hukset dábálaččat 300 mm birastahtti eanagierraga allelabbui. Eanagiera galgá miehtut geađgejuolgis earrotbeallai uhcimustá 150 mm golmma mehtera mátkkis.

Huksedettiin eahpedássidis huksensadjái viesu galgá sajuštit eanadatdiliid vuhtiiváldimiin nu, ahte eanadaga čuohppamat ja deavdimat guđđojuvvojit minimadássái.

Jos geađgejuolgi dahje terása báhcá eanadaga geažil alladin, galgá dan heivehit birrasii.

Guhte álggaha huksenprošeavtta, galgá álo čielggadit huksensaji vuodđudan- ja vuodđodiliid sihke dearvvasvuhtii čuohcci eará dahkkiid. Viesu vuodđudančikŋodaga, vuolimus láhtteráji ja lávttasvuhtii rašes vuolimus allodatdássi meroštaladettiin galgá váldit vuhtii uhcimustá dulve- ja bodnečázi allodaga, duolvačáhcebohcefierpmádaga čáhceloktananallodaga sihke vuoduid goikadanvejolašvuođa.

Njoaidduolvačáhcebohcci duolvačáhcebohcečuoggá dahje duolvačáhcebohccái laktojuvvon rusttega galgá dábálaččat sajuštit čáhceloktananallodaga bajábeallái. Čáhcefuolahuslágádus meroštallá giddodahkii čáhceloktananallodaga.

Viessoollisvuođa allodatdássi guoski mearrádusat maid huksenortnega čuoggás 3.5 §.

4.5 § Viesu uhcánaš liigegeavahusat gáhttaviidodahkii

Jos viesu sáhttá sajádatlávvguovllus sajuštit gáhta vuostásaš tontte rájá ala, viessu ja dan viessooasit ožžot ollit tontte rájá badjel gáhttaviidodahkii dahje erenomáš siva geažil eará almmolaš viidodahkii ná:

- 1) viesu vuodđoráhkadusat eanagierraga vulobealde 1,5 mehtera čiekŋadahkii 0,2 mehtera ja vuodđoráhkadusat, mat leat čiekŋalabbos, 1,0 mehtera
- 2) gáhttosat, reastalasat, veránddat, teknihkalaš rusttegat, máinnustanrusttegat ja eará dan sullasaš viessooasit, mat leat loktošis, 1,0 mehteriin. Almmolaš viesu ja gávpeviesu váldobođáhaga gáhtus sáhttá ollit geahppa johtolaga geidnosii eanetge.
- 3) lássa- ja uksamarkiissat sihke terássaid beaivváš- ja arvesuojit dalle go daid sáhttá bidjat čoačká, eanemustá 1,5 mehtera
- 4) olgošeainni lasseisoleren divvunhukseamis, olgoráhppa dahje -gorgŋestat eanemustá 0,5 mehtera
- 5) huksejuvvon viesu ođđa ráhpat dahje gorgŋestat eanemustá 1,5 mehteriin, jos ođđa ráhpat leat dárbbaslaččat viesu doaimmaid rievdeamei oktavuodas iige ráhpaid sáhte almmá govttohis váttisvuodaid ja goluid hukset tontii.

Liigegeavahus ii oaččo dagahit hehttehusa gáhta dahje eará almmolaš viidodaga ortnegis- ja buhtisindoallamii, jođasfierpmádagaide, johtolatstivrenrusttega oainnusvuhtii, oidnosii iige johtolatdorvvolašvuhtii dahje kránnjái.

Čuoggáin 2) ja 3) meroštallon liigegeavahusain friddja vuolliljohtinallodat galgá leat uhcimustá 3,5 mehtera vázzingeidnosis ja vuodjingeidnosa buohta 4,5 mehtera. Teknihkalaš rusttet ja máinnustanrusttet, mii geaigá seainnis eret eanemustá 0,2 mehtera, oažžu leat vuollelabbos.

Jos ráhkadusat ollet gáhtta- dahje almmolaš viidodahkii, de galgá dasa álo oažžut viidodaga hálldašeaddji lobi. Gáhttočáziidde ii oaččo ođđaviesuin stivret gáhttaviidodahkii.

4.6 § Lávas mearriduvvon huksenviidodaga rájá badjelmanan

Viessu ja viessooasit ožžot ollit sajádatlávvas mearriduvvon tontte siskkáldas huksenviidodaga rájá badjel ná:

- 1) Viesu vuodđoráhkadusat ja keallára ráhkadusat eatnangierraga vulobealde dárbbu mielde
- 2) Seaidnemohkit lásain (su. erkkeri), gáhttosat, reastalasat, veránddat, olgofeaskárat, terássat, ráhpat ja eará diensullasaš viessoosit eanemustá 2,0 mehtera, dalle go kránnjávissui báhcá gaska uhcimustá 6 mehtera
- 3) olgoseainni lassesirren, tehnikkalaš rusttegat, boarddaceahkit ja eará diensullasaš viessoosit guorahallama mielde

Liigegeavahusat eai oaččo dagahit mearkkašahtti hehttehusa birrasii dahje kránnjáide ja dat galget heivet birrasii. Liigegeavahusain galgá čuovvut buollindorvvolašvuoda guoski mearrádusaid.

4.7 § Energiijagáivvuid ja eanaliggenbiirre huksen

Energijagáivvo, eanaliggema ja čázadagas váldon lieggasa ávkinatnimis galgá bohcciin liekkassirdimii geavahuvvon ávnnas leat dakkár, ahte dat ii nuoskkit bodnečáziid ja čázadagaid.

Energijagáivvo ja eanaliggenbiire ii oaččo dagahit hehttehusa birastahtti viesuide, huksehusaide dahje gielddateknihkkii.

Energijagáivvuid uhcimus gaskkat čuožáhagaide, jos gieldda birasgáhttenmearrádusain dahje eará láhkamearrádusain ii nuppeláhkai mearriduvvo:

- huksensaji dahje tontte rájás 7,5 m
- energijagáivvos 15 m
- iežas buhtes- ja duolvačáhcejohtasis 3 m
- gáhta ja eará almmolaš viidodaga rájás 5 m
- kránnjá liggengáivvos/-giettis 15 m
- bovrregáivvos (dállodoalločáhcegáivvo) 40 m
- riekkesgáivvos (dállodoalločáhcegáivvo) 20 m
- viesus 3 m
- nuppiid buhtes- ja duolvačáhcejohtasiin 5 m
- giddodatguovdasaš bázahusčáhcevuogádagas 30 m
- ránes bázahusčáziid buhtistanvuogádagas 20 m
- čáhcefuolahuslágádusa/čáhceossodatgotti čáhceváldinsajis 400 m

Energija- ja eanaliggengáivvo sajušteapmi lagabui kránnjá rájá dahje čuožáhaga go ovddabealde lea ovdanbukton gáibida kránnjá čálalaš miehtama. Dállodoalločáhcegáivvo, čáhceváldinsaji dahje bázahusčáhcevuogádaga lagabuidda huksedettiin galgá sierra čielggadusain dárkilabbot sihkarastit váikkuhusaid čuožáhahkii. Huksensaji siste gaskkain

sáhtta spiehkastit čuožahaga eaiggáda miehtama vuodul, sierra čielggadusa vuodul dahje sierradoaibmabijuin, ovdamearkka dihte dahkamiin vinjuráiggiid.

Eanaliggenbiirre ii oaččo hukset vuollel 1,5 mehtera duohkái huksensaji rájás. Eanaliggenbiirre ii oaččo bidjat bohcciid ja teknikkalaš fierpmádagaid ala.

4.8 § Muohta- ja jieknahuksen

Muohta- ja jieknahuksema (iglut, muohtašloahtat, -hoteallat ja eará diekkárat) huksenlohpedárbu gehččojuvvo dáhpáhusa mielde, leago gažaldagas RakL 42 §:s meroštallon viessoollisvuotta.

4.9 § Ealliidsujiid ja -gárddiid sajušteapmi

Vuollel 1,0 ha (10 000 m²) giddodahkii ii oaččo sajuštit ámmátlaš ealáhusbargamii oaivvilduvvon heastastálla, riidenhálla, beanagárddi dahje eará diensullasaš eallisuoji dahje ealliide oaivvilduvvon áiddiid.

Ámmátlaš stálladoaibma (omd. heasttat ja ponnit) ja beanagessosiid beanagárdedoaibma gehččojuvvo váldooasis RakL 42 § 1 mom. 8 čuoggá mielde erenomáš doaimma várás huksenvuloš viidodahkan, mii čuohcá dan birastahtti guovlluid geavaheapmái. Doaibmabidju gáibida uhcimustá huksenlobi sajušteami eavttuid guorahallamii. Gažaldatvuloš guovlluid lassin maiddá boazogárddiid huksen sajádatlávaguovlluin lea gildojuvvon, jos guovlu ii namalassii leat čujuhuvvon dán geavahanulbmilii.

Jos gieldda birasgáhttenmearrádusain dahje eará láhkamearrádusain ii nuppeláhkai máinnašuvvo, ámmátlaš ealáhusbargamii boahtti eallisuodjevistiid, -huksehusaid, riidenhállaidd, muhkkeskurpmuid ja geasusbeatnagiid olgogárddiid uhcimus gaskkat leat:

- váldoájaroggái 10 mehtera
- ádjagii dahje gálđui 20 mehtera
- dálloalločáhcegáivvui 30 mehtera
- kránnjá oamastan giddodaga rádžái 75 mehtera
- gaskačáhceallodaga mielásaš čáhcerádžái 100 mehtera

Jos hálida spiehkastit máinnašuvvon uhcimus gaskkain, berre dasa leat erenomáš sivva ja dan galgá ákkastallat dárkilut čielggadusaiguin ja plánaiguin.

5 § VIESSOOLLISVUOĐA ČUJUHUSMERKEN SIHKE MÁINNUSTAN- JA TEKNIHKALAŠ RUSTTEGAT

5.1 § Viessosaji ja viessoollisvuodá čujuhusmerken

Huksejuvvon viessosaji eaiggát dahje hálddašeaddji galgá giddet viessoaseidnái čielga šlietnju čujuhusnummira čuovggain vilges vuodá ala dakkár báikái, mii oidno gáhtas, eará jođáhagas ja tontte siskkáldas johtolatviidodagas. Dat galgá bures oidnot duogážis ja gierdat molsašuddi dálkkiid. Vejolaš ráhppamanahaga dovddaldaga maid galgá giddet. Nummiriid allodat galgá leat uhcimustá 100 mm. Čujuhusnummir ja vejolaš ráhppamanahaga dovddaldat galget leat biddjon báikái atnuiváldingeahču rádjai.

Dalle go viessu ii ole gáhttii, johtingeidnui dahje tontte siskkáldas johtolatviidodahkii dahje áibba dan lahkosii, galgá čujuhusnummira dahje dan čujuheaddji stivrema sajuštit viessosadjái doalvu vuodjingeainnu álgogeahčái. Čujuhusgalba galgá leat guovttebeallásaš, šlietnju ja dan galgá giddet uhcimustá 1,5 mehtera allodahkii eatnangierragis sierra stolpui, mii gierdá molsašuddi dálkkiid. Čujuhusgalbba galgá bidjat geaidnolaktii nu, ahte dat čujuha dan giddodaga guvlui, gosa geaidnolakta doalvu. Nummirgalbbas galgá leat čáhppes nummir šlietnju vilges vuodus, nummirgalbba allodat berre leat uhcimustá 150 mm ja nummiriid allodat uhcimustá 100 mm.

5.2 § Máinnustan- ja tehnikkalaš rusttegat

Tontii dahje almmolaš viidodahkii boahtti rusttega hápmi, ivnnit ja ráhkadus galget heivet vissui ja birrasii.

Rusttega galgá giddet starga iige dat oaččo headuštii almmolaš viidodaga geavaheami ja ortnegisdoallama. Rusttegiid galgá doallat ortnegis. Biedganan rusttegiid galgá jogo divvut dahje burgit dalán eret.

Máinnustan- ja tehnikkalaš rusttegiid birra lea mearriduvvon maid huksenortnega čuoggáin 7.1 § ja 7.4 §.

6 § HUKSEMA LOBIVULOŠVUOHTA

Huksenlobi gáibidit huksenlága vuođul (RakL 42 §)

(tulkomat HE 139/2022, HE 101/2024)

Ođđa viesu huksemii dárbbáša huksenlobi, jos dat lea:

- 1) ássanviessu;
 - maiddái asttuáigge ássanviessu
- 2) viessu, mii lea sturrodaga beales uhcimustá 30 njealjehasmehtera dahje 120 guđahasmehtera;
- 3) gáhtus, mii lea sturrodaga beales uhcimustá 50 njealjehasmehtera;
- 4) álbmohuksehus, man sáhttet geavahit oktanaga uhcimustá vihtta olbmo earet dáhpáhusráhkanusa, mii dollojuvvo báikkistis eanemustá guokte mánotbaji;
 - sirddehahtti kioska, geahčahat
- 5) uhcimustá 30 mehtera alla stivli dahje biipu;
 - 30 mehtera alla bieggafápmorusttet
- 6) uhcimustá 2 njealjehasmehtera sturrosaš máinnustanrusttet čuovggain;
- 7) energijagáivvo;
- 8) viidodat, mii huksejuvvo erenomáš doaimma várás ja mii čuohcá dan birastahtti guovlluid geavaheapmái.
 - ruskabáiki, beaivvášpanelagieddi, vurkkodanguovlu, valástallanbáiki nugo omd. golfagieddi (gč. maid huksenortnega čuoggá 4.9 §)

Huksenlohpi dárbbášuvvo maid dakkár divvun- ja nuppástuhttinbargui, man sáhttá buohtastahttit viesu huksemii, sihke viesu viiddideapmái dahje dan geardeviidodahkii rehkenaston saji lasiheapmái. Viesu divvumii huksenlohpi dárbbášuvvo, jos divvun čuohcá mearkkalabbot go uhcánaš doaibmabidjoviidodagas gávnnavuvvon dearvvasvuođahehttehusa caggamii, doaibmabidjoviidodaga guoddi ráhkadus lea vaháguvvan dahje divvundoaimmat sáhttet riskeret viesu dearvvaslašvuođa dahje dorvvolašvuođa dahje divvumis lea mearkkašahtti váikkuhus gávpotgovvii, duovdagii dahje kulturárbaí. Huksenlohpi dárbbášuvvo maid divvumii, mii čuohcá viesu mávssolaš mihtilmasvuođaide.

Huksenlohpi dárbbášuvvo álo, jos:

- 1) divvojuvvo dahje rievdaduvvo láva dahje lága vuođul suodjaluvvon dahje historjjálaččat dahje huksendáiddalaččat mávssolaš viessu vugiin, mii čuohcá mearkkašahtti láchkai viesu suodjalanvuloš dahje huksendáiddalaš árvui;
- 2) viesu suodjageardái (su. vaippa) dahje teknikkalaš vuogádagaide laktáseaddji divvun- dahje nuppástuhttinbargguin sáhttá váikkuhit mearkkašahtti láchkai viesu energijabeaktiviluhtii dahje energija- ja birasváikkuhusaide viesu oppa geavahanagi áigge;
- 3) rievdaduvvo viesu dahje dan oasi geavahanulbmil dovdomassii.

HE 139/2022 mield huksenlobi dárbbáša maid ee

6.1 § Lobivulošvuodas friddjejuvvon huksenprošeavttat ja daidda guoski mearrádušat

RakL 42 § 2 momeanttas meroštallon lobivulošvuodas friddjejuvvon smávva projeavttat leat viesut ja huksendoaibmabijut, mat leat čuovvovaš tabeallas.

Buot RakL 42 §:s oaivvilduvvon viessoprojeavttat ja -ollisvuodát galget goit heivet birrasii, duovdagii sihke gili- ja gávpotgovvii. Viessoprojekta galgá maid čuovvut dán huksenortnegis addojuvvon eará mearrádušaid, huksenlága sihke eará huksemii guoski láhkamearrádušaid.

Lobivulošvuodas friijan celkon huksenčuozáhagat ja doaimmat

Huksenlobi galgá ohcat:

RL

Huksenlohpi ii dárbbášuvvo:

--

Huksenlohpi dárbbášuvvo, jus logahallamis almmuhuvvon viidodagat mannet badjel dahje eavttut eai muđui dieva

¹ Maiddá gáddesajádatlávva ja gáddelávat

² Lohpevulošvuodas friijadahttin ii sihko eret vejolaš spiehkaseami gáddeviidodaga plánendárbbus (AKL 72 §)

³ Suodjaluvvon, historjjálaččat dahje huksendáiddalaččat dehálaš visti, šillju dahje dehálaš kulturbiras

⁴ Luonddusuodjalanlága vuodul lágain dahje ášahusain vuodđuduvvon luonddugáhttenguovllut ja meahcceguovlolágain vuodđuduvvon meahcceguovloguovllut ja priváhta Suoma birasguovddáža materiálaid suodjalanguovllut

⁵ Maiddá oppalašlávvguovllut

Huksenprošeakta:	Prošeavtta guovlu						
	Sajádatlávva ¹	Pláne n-dárbboguvlu (AKL 16 §)	Gáddeavádat ²	Suodjaluvvon guovllut ³	Luonddugáhttenguovlu ⁴	I- dahje II-luohká bodnečáhce guovlu	Eará guovlu ⁵
Áiddit ja doarjjamuvrrat, gč. lassin čuoggá 6.2 §							
Allodat vuollel 4,0 m	--	--	--	RL	--	--	--
Allodat badjel 4,0 m	RL	RL	--	RL	--	--	--
Tontte rájá alde ja allodat badjel 2,4m	RL	RL	--	RL	--	--	--
Beaivvášelrávdnjevuogádagat, gč. lassin čuoggá 6.3 §							
Sierra dahje huksenbáikki oktavuodas vuogádaga viidodat vuollel 50 m ²	--	--	--	RL	--	--	--
Sierra dahje huksenbáikki oktavuodas vuogádaga viidodat 50-200 m ²	RL	RL	RL	RL	RL	--	--
Vistti olggoseainnis, vuogádaga viidodat	--	--	--	RL	--	--	--

vuollet 100 m2 ja beaktu vuollet 50 kVA							
Vistti olgoseainnis, vuogádaga viidodat 100- 400 m2	RL	RL	RL	RL	RL	--	--
Teknikkalaš rusttegat, gč. lassin čuoggá 6.4 §							
Teknikkalaš rusttegat, áibmoliggenpumpat jed. rusttegat, mat biddjojít olgoseaidnái	--	--	--	RL	--	--	--
Bázahusčáhcevuogádatt, gč. lassin čuoggá 6.5 §							
Ođđa bázahusčáhcevuogádatt, boares vuogádaga saneren dahje divvun	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL
Bázahusčáhcevuogádatt, ng. ránes bázahusčázit	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL
Bázahusčáhcevuogádatt, ng. guddojuvvon čáhci	--	--	--	--	--	--	--
Vistti laktin čáhce- ja bázahusfuolahusas vástideaddji lágádusa dahje bázahusčáhceoasusgotti fierpmádahkii	--	--	--	--	--	--	--
Rukkut ja bárrobuođut, gč. lassin čuoggá 6.6 §							
Viidodat vuollet 50 m2	--	--	--	RL	--	--	--
Šaddovisttit ja šaddotunneallat, gč. lassin čuoggá 6.7 §							
Viidodat vuollet 50 m2	--	--	--	RL	--	--	--

Huksenprošeakta:	Proševtta guovlu						
	<i>Sajádatlá vva¹</i>	<i>Plánen-dárbogovlu (Akl 16 §)</i>	<i>Gáddeav ádat²</i>	<i>Suodjaluvvon guovllut³</i>	<i>Luonddugáhtten guovlu⁴</i>	<i>I- dahje II-luohká bodnečáhce guovlu</i>	<i>Eará guovlu⁵</i>
Sillot, muhkerájut ja vurkentánkkat, gč. lassin čuoggá 6.8 §							
Geassu 50-100 m3 ja allodat vuollel 10 m, eatnan alde	RL	RL	RL	RL	RL	RL	--
Rusttet man sáhtta lihkahit, gč. lassin čuoggá 6.9 §							
Viidodat vuollel 30 m2	--	--	--	RL	--	--	--
Balkonja- ja terássalásaid bidjan, gč. lassin čuoggá 6.10 §							
Seaidneviidodagas unnimustá 50 % sáhtta rahpat	--	--	--	RL	--	--	--
Dollasajit ja suovvabohccit, gč. lassin čuoggá 6.11 §							
Ássanvisti, ođđa dollasadji dahje suovvabohcci	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL
Dállodoallovisti, ođđa dollasadji dahje suovvabohcci	--	--	--	RL	--	--	--
Divvun- ja rievadanbarggut ja olgoseainni rievdadeamit, gč. lassin čuoggá 6.12 §							
Ássanlanjadaga ovttahttin dahje juohkin	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL
Mohtorjohtolagaid suoji husken ássanvisti oktavuhtii	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL
Olgoseainni ivnni, materiála dahje bajildusmateriála rievdadeapmi	--	--	--	RL	--	--	--
Ássanvisti dahje badjel 30 m2 dállodoallovisti roavi hámi rievdadeapmi	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL

Dállodoallovistti roavi hámi rievdadeapmi, vistti viidodat vuollel 30 m2	--	--	--	RL	--	--	--
Čuoiganheissat							
Ođđa čuoiganheisa	RL	RL	RL	RL	RL	RL	RL
Heaissa buhtten seammalágan heissain	--	--	--	RL	RL	RL	--

6.2 § Áiddit ja doarjjamuvrrat ja gilvimat

Tontte ráji áiddiin dahje doarjjamuvrrain oavvilduvvo áidi dahje doarjjamuvra, mii lea vuollel 1 mehtera áiddis.

Almmolašmearrádusat

Tontte dahje eará almmolaš guovllu vuostásaš rádjái ja ollásit iežas tontte beallai sáhttá gilvit miesttagiid dahje hukset giddat áiddi dahje doarjjamuvrra lávvamearrádusaid mielde.

Áidi ja doarjjamuvra galget materiála, allodaga, hámi ja ivnni dáfus heivet birrasii. Áidi ja doarjjamuvra eai oaččo hehttet johtolaga, eastit oaidnima gáhta dahje geainnu ala eaige hehttet gáhta ordnen- ja čorgenbargguid. Áiddi ja doarjjamuvrra galgá sáhttit fuolahit tontte iežas bealde ja dat galget leat dárbbášlaš struktuvrraiguin ollásit tontte iežas bealde.

Boazo- ja fuođđoáiddiid huksemis galgá álo soahpat eanaeaiggádiiguin/ -hálddašeaddjiiguin. Beatnatgárddit ja -hehket galget leat kránnjá rájás seamma guhkkin go áidi lea allat.

Muoraid, áiddiid dahje doarjjamuvrraid ii oaččo gilvit dahje hukset teknihkalaš fierpmádagaid ala.

6.3 § Beaivváššleađgavuogádagat

Almmolašmearrádusat

Beaivváššleađgavuogádagat (beaivvášpanelat ja earát) galget heivet huksenbáikái nu, ahte dat eai heajosmahte mearkkašahhti láhkai giligova dahje duovdaga. Suodjaluvvon báikkiin ja gáddeguovlluin beaivvášpanela olggoš ii oaččo speadjalastit nu ahte dat headušta birrasa. Beaivváššleađgavuogádagaid huksemis galgá čuovvut lávvamearrádusaid ja geavahan- ja buollindorvvolašvuoda mearrádusaid.

6.4 § Teknikkalaš rusttegat

Almmolašmearrádušat

Teknikkalaš rusttegat, áibmoliekkaspumppat ja eará sullasaččaid galgá bidjat sadjái nu, ahte dat eai mearkašahtti láhkai heajosmahte giligova dahje duovdaga.

6.5 § Bázahusčáhcevuogádagat

Almmolašmearrádušat

Bázahusčáhcevuogádagaid huksemis galgá čuovvut gieldda birasgáhttenjuolggadusaid, birasgáhttenlága ja stáhtaráđi ášahusa dálloallobázahusčáziid gieđahallamis guovlluin, mat leat bázahusčáhcefierpmádagaid olggobealde.

Guoddinčáziide gulli bassaladdančáziid gálga njamihit eananvuđđui unnimusat 10 m gaskkain čázádaga gáddelinnjás.

6.6 § Kájat ja bárroboadut

Kája galgá heivet huksenbáikái nu, ahte dat ii heajosmahte mearkašahtti láhkai giligova dahje duovdaga. Kája guhkodát oazžu leat eanemusat goalmádasa čázádaga govdodagas. Kája sadjái bidjamii galgá leat čáhceguovllu hálldašeddji lohpi.

Kája, mii lea stuorát go dábálaččat, sáhttá dárbbasit lobi čáhcelága mielde. Doibmii galgá bivdit cealkámuša lobidárbbu árvoštallamis Lohpe- ja gohcindoaimmahagas (Lupa- ja valvontavirasto), ja dan galgá laktit huksenlohpeohcamuššii mielddusin.

Bárroboaduin ja čáhceguovllu deavdimiid dahje eará sullasaš doaimmaid buohta galgá álo čielggadit čáhcelága lobidárbbu Lohpe- ja gohcindoaimmahagas (Lupa- ja valvontavirasto).

6.7 § Gilvvavisttit ja šaddotunnelat

Gilvvavisti, mii lea gilvageavahas ja šaddotunnel galgá heivet huksenbáikái nu, ahte dat ii heajosmahte mearkašahtti láhkai giligova dahje duovdaga. Gilvvavisttiid ja šaddotunneliid huksemis galgá čuovvut buollindorvvolašvuođa mearrádušaid.

6.8 § Sillot, muhkkerájut ja vurkentánkkat

Almmolašmearrádušat

Siloid, muhkkerájuid ja vurkentánkkaid huksemis galgá čuovvut gieldda birasgáhttenmearrádušaid ja buollindorvvolašvuođa mearrádušaid. Siillo, muhkkerádju ja

vurkentánka galgá heivet huksenbáikái nu, ahte dat ii heajosmahte mearkašahtti láhkai giligova dahje duovdaga.

Buot muhkerájut ja eará muhkiid rádjami oavvilduvvon huksenčuozáhagaid (eatnan alde ja vuolde) galgá suddjet dahje gokčat.

6.9 § Rusttegat, maid sáhtá sirddašit

Lobivulošvuodas leat friddjejuvvon dakkár dábálaš rusttega huksenbáikkis ceggen, mii lea oavvilduvvon iežas vándardan- ja virkkosmanatnui ja man sáhtá sirddašit go

- rusttet, man sáhtá sirddašit, lea dan meare guhkin eará huksenčuozáhagain ja kránnjá rájás, ahte buollindorvvolašvuoda mearrádusat ollašuvvet.
- rusttet, man sáhtá sirddašit, lea unnimusat 4 mehtera allat ja dan viidodat lea vuollel 30 m²
- dollojuvvo báikkis eanemusat 12 mb

6.10 § Balkonga- ja terássalásat

Balkonga- ja terássalásaid buohta galgá čuovvut geavahan- ja buollindorvvolašvuoda mearrádusaid ja várregeainnu galgá ollašuttit mearrádusaid mielde. Bálkonga- ja terássalásaid galgá ollašuttit nu, ahte dat eai heajosmahte mearkašahtti láhkai giligova dahje duovdaga.

6.11 § Dollasajit ja suovvabohccit

Lobivulošvuodas leat friddjejuvvon dálloallovisti ođđa suovvabohcci dahje dollasadi ja ássanvistiin sullasaš suovvabohcci dahje dollasadi sadi bidjan seammaláhkai go ovddit lea biddjon.

Suodjaluvvon vistit ja guovllut

Lobivulošvuodas friddjen ii guoskka suodjaluvvon vistiid, šiljuid ja guovlluid, maid guoská guovlosuodjalanmerken.

6.12 § Divvun- ja rievadanbarggut ja julggabeali nuppástuhttimat

Julggabeali nuppástuhttimis galgá čuovvut lávvamearrádusaid ja guovllu huksenvuohkerávvagiid. Divvun- ja rievadanbarggut ja julggabeali nuppástusaid eai oaččo heajosmahttit mearkašahtti láhkai giligova dahje duovdaga. Divvun- ja nuppástuhttinbargguid galgá ollašuttit buollindorvvolašvuoda mearrádusaid mielde.

7 § Huksen sierraguovlluide

7.1 § Huksen bodnečáhceguovllus

Bodnečázi suodjaleapmái ja bajosčázi billašuvvama dustemii galgá erenomážit gidet fuomášumi bodnečáhceguovllus ja čázeháhkancázadagaid golganguovlluin go bargá huksenbargguid. Bodnečáhceguovlluin buot doaimmaid ráddjejit gustojeaddji čáhceláhka ja birasgáhttenlága bodnečázi bilidangiielddus (ympäristönsuojelulaki 17 §)

Eatnama goaivvodettiin bodnečázi bajimuš gierraga ja eanangierraga gaskii galgá guođdit doarvái suodjegearddi ja deavddedettiin deavddaávdnasat galget leat buhtes eanaávdnasat, mat heivejit deavddan. Suodjegearddi assodaga meroštallan galgá vuodđuduvvat dieđuide guovllu bodnečáhcediliin ja deavddaávdnasiid buhtisvuoda galgá sáhttit duođaštit.

Huksema bodnečáhceguvlui plánedettiin galgá dutkat huksema váikkuhusaid bodnečázi kvalitehtii, allodahkii ja golgamii. Go ohcá huksenlága mielde lobi I- dahje II-luohká bodnečáhceguvlui, huksengohcineiseváldi sáhtta dárbbu mielde gáibidit huksenprošektii álgis čielggadeami das, ahte suodjegearddit leat doarvái ja deavddaeana buhtis ja maiddái bodnečázi hálldašanplána gávdno.

Huksen klassifiserejuvvon bodnečáhceguovlluin, doaibma, mii bilida bodnečázi ja bodnečázi bissovaš vuolideapmi, sáhtta eaktudit lobi čáhcelága vuodul. Lobidárbbu árvvoštallamis galgá leat oktavuodas Lohpe- ja gohcindoaimmahakii (Lupa- ja valvontavirasto).

Eanaliggengáivvo (energijagáivvo) bidjan bodnečáhceguvlui sáhtta eaktudit lobi čáhcelága vuodul. Go pláne eanaliggengáivvo bodnečáhceguvlui, doaimmas galgá bivdit cealkámuša lobidárbbu árvvoštallamis Lohpe- ja gohcindoaimmahagas (Lupa- ja valvontavirasto), ja dan galgá laktit huksenlohpeohcamuššii mielddusin.

7.2 § Billašuvvan eanavuodđu

Jus huksenbáikki eanavuodđu lea billašuvvan dahje eahpidit dan billašuvvan, eanavuodđu galgá dutkat. Dutkamušas galgá doaimmahit čielggadeami huksenlobi ozadettiin jus huksengohcineiseváldi dan gáibida. Dan lassin dárbbu mielde galgá doaimmahit čielggadeami daid doaibmabijuin, mat dárbbášuvvojit billašuvvama eastadeapmin.

Huksenprošeavtta álggaheaddji galgá almmuhit billašuvvan eanavuodus dahje eahpádusas ja dan buhtisteamis birasgáhtteneiseváldái ja stáhta gohcineiseváldái. Billašuvvan eanavuodđu galgá buhtistit nu ahte dat heive huksemii dahje váldit eret ovdal go huksen álggahuvvo.

7.3 § Eará vahátlaš ovttagat eanavuodus

Vuolleuođđoráhkadusaid galgá plánat ja hukset ráhkaduslaš lavttaid buohta nu divttisin, ahte vejolaš eanavuodu radon ii beasa ássan- ja bargansajiide. Huksengohcineiseváldi sáhtá gáibidit ovdanbuktit sierraplánas ráhkaduslaš, tehnikkalaš ja áibmomolsuma čovdosiid, maiguin fuolahuvvo ahte daid huksehusaid, mat leat ođđasat ja mat vuodđodivoduvvojit, sisa eai beasa radon ja eará eanavuodu vahátlaš ovttagat.

Jus huksema plánema dahje huksenbarggu áigge fuomášuvvojit vahátlaš ovttagat (omd. radon ja arsena), galgá das dakkaviđe almmuhit gieldda huksengohcineiseváldái.

7.4 § Rávdnjelinnját, elejohtasat sihke almmolaš čáhcejođas- ja duolvačáhcebohccelinnját

Huksehusa uhcimugaskkat šleađgajohtasiin (áibmojohtasat) ja transformáhtorbáikkiin jus juogadanfierpmádaga hálddašeddji ii leat eará mearridan:

- pienjännitejohto < 400 V: 2 mehtera láskkodásis ja bajábealde 2,5 mehtera
- keskijännitejohto < 45 kV: 5,5 mehtera
- suurjännitejohto 110 kV: 23 mehtera (elrávdnje linnjá gaskalinnjás)
- suurjännitejohto 220 kV: 28 metriä (sähkölinjan keskilinjasta)
- suurjännitejohto 400 kV: 31 metriä (sähkölinjan keskilinjasta)
- muuntamo: 8 metriä
- pylväsmuuntamo: 15 metriä

Jus om. uhcimugaskkain spiehkksit, juohkinfierpmádaga hálddašeddji galgá dasa miehtat.

Huksehusa gaska almmolaš eanakábelii galgá leat unnimusat 4 mehtera.

Huksehusa gaska almmolaš buhtesčáhce- ja duolvačáhcefierpmádagas galgá leat unnimusat 4 mehtera.

8 § ŠILJU HUKSEN

8.1 § Viesu allodatdási, šilljobirrasa plánen ja huksen

Šilju plánedettiin ja huksedettiin galgá fuolahit das, ahte das šaddá tontte dahje huksensaji geavahanulbmila eaktudan vugiin geavahangelbbolaš, dearvvaslaš, dorvvolaš ja guoibmái.

Šilju allodatstašuvdna galgá heivet dálá ja plánejuvvon birrasa allodatstašuvnnaide nu, ahte dat heive lunddolaččat kránnjá, gáhta ja eará lagaš guovlluid allodatstašuvdnii.

Huksenlohpesárgosiin galgá doarvái dárkilit oidnot huksenbáikki ja birrasa dálá ja plánejuvvon allodagat (ee. eanangierraga allodagat, aládas- ja gáhttaallodagat).

Jus šilju eatnama galgá dásset, dan galgá ovddemužžan dahkat bánkkaid ráhkademiin ja sekundára vuohkin geavahit doarjjamuvvraid. Bánkkaid ii oaččo hukset tontte rájá alde ceakkut go (1:3) Bánkkaid galgá heivehit birrasii omd. gilvimiiguin.

Šilju gilvimis galgá geavahit luonddušattuid. Vierisšlájaid ii oaččo gilvit.

8.2 § Johtolatorndeamit ja fievolavttat

Huksenbáikki fievrojohtolagaid ja čađamanahagaid galgá plánet ja ollašuhittit nu, ahte dat eai dagat vára dahje hehte ássiid, birrasa dahje almmolaš johtolaga. Fievolavttas galgá oaidnit doarvái bures goappatge guvlui.

Sajádatlávvaguovllus tontii oažžu hukset ovttá gáhttii dahje geidnui manni fievolavtta. Erenomáš sivas huksengohcineiseváldi sáhtta suovvat hukset eanet go ovttá fievolavtta, jus dat lea ákkastallojuvvon tontte geavaheami geažil. Ássanviessosajiin fievolavtta govdodat oažžu leat eanemusat 6 mehtera ja eará guovlluin eanemusat 10 mehtera. Lavtta guhkkodatviñkil ii oaččo leat eanet go 1:10. Lávtta galgá nannet unnimusat rumbubohcciin, man čađamihttu lea 300 mm. Jus dain spiehkkasit, galgá áššái oažžut dan eiseválddi lobi, guhte vástida gáhttaguovlluin.

8.3 § Gádjungeainnut

Heahtefievrut galget beassat doarvái lahka dálá ja uskkádagaid.

Huksenbáikkiin, main lea gádjungeaidnu, galgá bidjat oahpistangalbbaid, maid vehkiin gádjungeaidnu gávdno. Gádjungeainnu mihtuid ja oahpistangalbbaid hárrái galgá leat oktavuodas báikkálaš gádjuneiseváldái.

8.4 § Bázahusfuolahus

Huksenbáikkis galgá leat doarvái sadji bázahusfuolahusa ordnemii. Bázahusfuolahusa huksemis galgá váldit vuhtii gieldda bázahusfuolahusmearrádusaid ja stáhtaráđi ásahusa bázahusain (978/2021, 10 § Jätteen keräys).

Čoagginrusttegiid, ruskasujiid ja -gárddiid ja komposttaid ii oaččo bidjat fievolavtta oaidninguvlui.

Čoagginrusttegiid, ruskasujiid, -lihtiid ja -gárddiid saji válljemis galgá váldit vuhtii buollindorvvolašvuodá ja doallat vuolábeale unnimusgaskkaid huksehusaide:

- Ovttaskas < 600 l lihtit ja ja čiekŋalisčoagginlihtit: 4 mehtera
- Vuollel 1,5 mehtera govdošaš ja allosaš buolli materiálas ráhkaduvvon ráhkkanusat ja gálvvut: 4 mehtera
- Mánŋga ruskalihti ráiddut: 6 mehtera
- Vuollel 4 mehtera govdošaš ja allosaš buolli materiálas ráhkaduvvon ráhkkanusat ja gálvvut: 6 mehtera
- Ovddabeale stuorát huksehusat ja ruskasuojit: 8 mehtera

Jus hukse lagabui, galgá váldit vuhtii buollindorvvolašvuoda mearrádusaid.

8.5 § Tontte muohttagat

Tonttes galgá gávdnot doarvái sadji gosa muohttaga sáhtá vurket. Muohttagiid vurken ii oaččo hehttet oaidnima fievrolavttaid buohta.

8.6 § Stulčečázit ja vuođuid goikadančázit

Stulčečáziid ja vuođuid goikadančáziid galgá stivret stulčečáhcefierpmádahkii, jus guovllus lea dakkár. Stulčečáziid ja vuođuid goikadančáziid galgá stivret eret huksehusaid lahkosiin ja njamihit váldooasi huksenbáikkis, jus huksenbáikkis ii leat stulčečáhcefierpmádat. Stulčečáziid ja vuođuid goikadančáziid ii oaččo stivret bázahusčáhcebohcciide.

Huksengohcineiseváldi sáhtá dárbbu mielde gáibidit huksenprošeavtta álggaheaddjis čielggadeami stulčečáziid ja vuođuid goikadanvuogádagas ja eananvuodu njamihanvejolašvuodain.

9 § VIESU DAHJE DAN OASI BURGIN

9.1 § Čielggadangáibádusat

Huksengohcineiseváldi sáhtá gieđahaladettiinis huksenlohpeohcamuša, mii sisttisdoallá burgima, dahje sierra burginlohpeohcamuša, gáibidit, ahte ohcci doaimmaha doarvái viiddes ja dohkálaš čielggadeami huksehusa ja dan sisosiid historjjálaš dahje huksendáiddálaš árvvus.

Burgimis ja bázahusaid gieđahallamis galgá dárbbu mielde bivdit gieldda birasgáhtteneiseválddi cealkámuša.

9.2 § Burgin

Burgimis eai oaččo šaddat badjelmearálaš šlápma-, gavja- dahje eará sullasaš váikkusat birrasii. Burgimis galgá dan lassin čuovvut gieldda birasgáhtten- ja bázahusfuolahusmearrádusaid.

Jus ođđa huksehusa huksen ii álggahuvvo dalán huksehusa dahje dan oasi burgima maŋná, de huksenbáikkis galgá čorget huksenbázahusaid, -materiálaid ja bargogálvvuid.

10 § ALMMOLAŠ GUOVLLUT, PÁRKAT, EARÁ VIRKKOSMAHTTINGUOVLLUT, TOARGGAT SIHKE SULLASAŠ JOHTOLATGUOVLLUT

Párkkaide, toarggaide ja eará sullasaš virkkosmanguovlluide, maida áigot hukset dáluid, ráhkkanusaid, lágádusaid ja eará huksehusaid julggabeliid, párkamanahagaid ja rabas báikkiid bajildusávdnasat ja štulčečáziid hálddašanvuogádagat galget heivet guđege párkka dahje eará virkkosmanguovllu duovdagii.

Toarggaide, párka- ja virkkosmanguovlluide huksehusaid galgá figgat bidjat nu, ahte dat eai hehte guovlluide geavaheami, duovdagiid ja ortnegisdoallama dahje daid fidnema.

Almmolaš kájat, bárrobuođut ja eará sullasaš ráhkkanusat galget heivet guđege guovllu birrasii ja gáddeduovdagii.

11 § ORDNEDEAMIT HUKSENBARGGU ÁIGGE

11.1 § Doaibmabijut huksensajis huksenbarggu áigge sihke bargoguovllu bázahusfuolahus

Bargoguovllu galgá ráddjet birrasis dorvvolaš ja ulbmillaš vugiin, dárbbu mielde áiddiin ja eará vugiiguin. Huksengohcineiseváldi sáhtta mearridit áidut bargoguovllu dahje eará doaimmaid dustet huksenbarggu hehttehusaid.

Huksenguovlu galgá leat buorre ortnegis ja čorgat. Huksenbarggu áigásaš gálvvuid ja rájuid galgá bidjat huksenbáikái nu, ahte dat eai hehte badjelmearálaččat kránnjá giddodaga geavaheami dahje almmolaš guovlluide.

Barggu gárvvásmuvvama maŋŋá gaskaboddosaš bargohuksehusaid, áiddiid ja sullasaš huksenbarggu áigásaš rusttegiid galgá váldit eret farggamusat ja bargoguovllu ja birrasa galgá čorget.

11.2 § Huksenprošeavtta birra diediheapmi

Huksenprošektii álgi galgá almmuhit huksemis nu ahte cegge huksenbáikái doarváid stuorra huksenbáikedávvala dahje -šilta, jus huksemis šaddá bistevaš ja čuožžovaš nuppástus birrasis.

Huksenbáiketávvalis dahje -šilttas galget boahit ovdan unnimusat huksehusa dahje čuožáhaga geavahanulbmil ja viidodat, čuožáhaga gárvánanáigi ja huksenbarggu ovddasteaddji oktavuohtheadieđut.

12 § Huksenortnega fápmuiboahhtin

Dát huksenortnet boahhtá fápmui 01.01.2027.

Huksenortnet mearriduvvo boahhtit fápmui nuppástusohcamis fuolakeahhtá.

Dáinna huksenortnegiin gomihit Ohcejoga váldostivrra 24.5.2010 § 23 dohkkehan ja 31.10.2013 fápmui boahhtán huksenortnega.